

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab initio Pontificatus usque ad
Annum 1746

Luxemburgi, 1752

XXXIV. Declaratio cum instructione super Dubiis respicientibus Matrimonia
in Hollandia, & Belgio contracta, & contradenda. 4. Novembris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74696](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74696)

XXXIV.

Declaratio, cum Instrukione, super Dubiis respicientibus Matrimonia in Hollandia, & Belgio contracta, & contrahenda.

Dubium super validitate Matr., cum Hæreticis contracti in Dominio Ordini Fœderat. non servata forma Concilii Trident.

MATRIMONIA, quæ in locis Fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subiectis iniri solent, sive inter Hæreticos ex utraque parte, sive inter Hæreticum ex una parte Virum, & Catholicam Fœminam ex alia; aut viceversa, non servata forma à Sacro Tridentino Concilio præscripta; utrum valida habenda sint, nec ne; diù multumque disceptatum est, animis hominum, ac sententiis in diversa distractis: Id quod satis uberem anxietatis, ac periculorum sementem per multos annos subministravit, quum præferebam Episcopi, Parochi, atque illarum Regionum Missionarii, nihil certi hac super re haberent, nihil verò inconsulta Sancta Sede audere statere, ac declarare. Cùm autem, proximè evolutis annis, in tam incipiti, gravique causa Apostolica Sedis iudicium vehementius exposceretur, urgeretque id imprimis vigilantissimus Iprensis Episcopus, dum pro debito Officii sui, & sua erga Beati Petri Cathedram observantia, de Ecclesiæ sibi concedita statu ad Romanum Pontificem referebat, ponendumque omninò esse tam proluxæ dubitationi finem, gravissimis verbis, ac rationibus persuaderet: Clemens XII. id temporis Romanus Pontifex, qui rei gravitatem, quanti oportebat, æstimaret, Sacra Congregationi Eminentiss. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum in mandatis dedit, ut de tota controversia diligenter more suo cognosceret. In re itaque tanti momenti volens eadem Sacra Congregatio quàm accuratissimè procedere, commissa sibi cognitionis initium ab exquisitis aliorum quoque Belgii Episcoporum Relationibus, atque sententiis, quas desuper explorari fategit, petendum duxit, eodemque tempore audire voluit præstantes aliquot hujus Alma Urbis Theologos, quibus in-junxit, ut rem totam ea, qua decet, maturitate discuterent, suamque opinionem proferrent.

BENEDICTUS XIV. Congregationem coram se convocat.

§. 1. At dum hæc maximè agerentur, superferendum per aliquot Menses fuit ab istiusmodi causa expeditione, propter viduitatem, quæ intercedit Romanæ Ecclesiæ, donec ad Summum Pontificatum feliciter evehctus Sanctissimus D. N. BENEDICTUS XIV. inter primas Regiminis suæ curas; Causa hujus cognitionem repeti iussit à memorata Sacra Congregatione Concilii, quam voluit coram se haberi, ut, auditis Eminentissimorum Patrum Sententiis, ipse demum, quid de hac de re tenendum foret, supremo suo pronunciaret oraculo. Cùm igitur Congregatio præfata sub die 13. Maji currentis anni 1741. coram Sanctitate Sua fuerit habita, idem Sanctissimus D. N., spatio aliquo temporis ad rem secum expendendam accepto, hanc nuper Declarationem, & Instruktionem exarari præcepit, qua, veluti certa regula, ac norma, omnes Belgii Antistites, Parochi, earumque Regionum Missionarii, & Vicarii Apostolici deinceps in hujusmodi negociis uti debeant.

Declarat valida Matrimonia ibidem inter Hæreticos contracta.

§. 2. Primo scilicet, quod attinet ad Matrimonia ab Hæreticis inter se in locis Fœderatorum Ordinum dominio subiectis celebrata, non servata forma per Tridentinum præscripta, licet Sanctitas Sua non ignoret, alias in casibus quibusdam particularibus, & attentis tunc expositis circumstantiis, Sacram Congregationem Concilii pro eorum invaliditate respondisse; aquè tamen compertum habens nihil adhuc generatim, & universè super ejusmodi Matrimoniis fuisse ab Apostolica Sede definitum, & alioquin oportere omninò ad consulendum universis Fidelibus in iis locis degentibus, & plura aver-

tenda gravissima incommoda, quid generaliter de hisce Matrimoniis sentiendum sit, declarare; negotio mature perpenso, omnibusque rationum momentis hinc inde sedulò libratis, declaravit, statuitque; Matrimonia in dictis Fœderatis Belgii Provinciis inter Hæreticos usque modo contracta, & quæque imposterum contrahentur, etiãsi forma à Tridentino præscripta non fuerit in iis celebrandis servata, dummodò aliud non obfiterit canonicum impedimentum; pro validis habenda esse; Adeoque si contingat, utrumque Conjugem ad Catholicæ Ecclesiæ finem se recipere, eodem, quo antea, conjugali vinculo ipsos omninò teneri, etiãsi mutuis consensus coram Parocho Catholico ab eis non renovetur; Sin autem unus tantum ex Conjugibus, sive Masculina, sive Fœminina, convertatur, neutrum posse, quamdiu alter superstes erit, ad alias nuptias transire.

Ideo, si ambo Conjuges ad Fid. Cath. redeant, consensus non esse renovandum. Si unus convertatur, cum ad alias nuptias transire non possit.

§. 3. Quod verò spectat ad ea Conjugia, quæ pariter in iisdem Fœderatis Belgii Provinciis, absque forma à Tridentino statuta, contrahuntur à Catholicis cum Hæreticis, sive Catholicus Vir Hæreticam Fœminam in Matrimonium ducat, sive Catholica Fœmina Hæretico Viro nubat, dolens imprimis quam maximè Sanctitas Sua, eos esse inter Catholicos, qui insano amore turpiter dementati, ab hisce detestabilibus Connubiis, quæ S. Mater Ecclesiæ perpetuò damnavit, atque interdixit, ex animo non abhorrent, & procius sibi abstinendum non ducunt, laudansque magnoperè zelum illorum Antistitem, qui, severioribus propositis spiritualibus penis, Catholicos coercere student, ne sacrilego hoc vinculo sese Hæreticis conjugant; Episcopos omnes, Vicarios Apostolicos, Parochos, Missionarios, & alios quoscumque Dei, & Ecclesiæ fideles Ministros in iis Partibus degentes seriò, graviterque hortatur, & monet, ut Catholicos utriusque sexus ab hujusmodi nuptiis in propriarum Animarum perniciem ineundis, quantum possunt, absterreat, easdemque Nuptias omni meliori modo intervertere, atque efficaciter impedire satagant. At, si forte aliquod hujus generis Matrimonium, Tridentini forma non servata, ibidem contractum jam sit, aut imposterum (quod Deus avertat) contrahi contingat; declarat Sanctitas Sua, Matrimonium hujusmodi, alio non concurrente canonico impedimento, validum habendum esse, & neutrum ex Conjugibus, donec alter eorum supervixerit, ullatenus posse, sub obtentu dictæ formæ non servatæ, novum Matrimonium inire. Id verò debere sibi potissimè in animum inducere Conjugem Catholicum, sive Virum, sive Fœminam, ut pro gravissimo scelere, quod admisit, pœnitentiam agat, ac veniam à Deo precetur, coneturque pro viribus alterum Conjugem à vera Fide decurrantem ad gremium Catholicæ Ecclesiæ pertrahere, ejusque Animam lucrari, quod porrò ad veniam de patrato crimine impetrandam opportunissimum foret, sciens de cetero, ut mox dictum est, se istius Matrimonii vinculo perpetuo ligatum iri.

Nuptias a Catholicis cum Hæreticis contractas detestatur.

Validas tamen pronunciat, etiam non servata forma &c.

Quid faciendum Conjugi Catholico.

§. 4. Ad hæc declarat Sanctitas Sua, ut quidquid hætenus sancitum, dictumque est de Matrimoniis sive ab Hæreticis inter se, sive inter Catholicos, & Hæreticos in iis locis Fœderatorum Ordinum dominio in Belgio subiectis, sancitum, dictumque intelligatur etiam de similibus Matrimoniis extra fines Domini eorumdem Fœderatorum Ordinum contractis ab iis, qui additi sunt Legionibus, seu Militaribus Copiis, quæ ab iisdem Fœderatis Ordinibus transmitti solent ad custodiendas, muniendasque Arces conterminas, vulgò dictas *di Barriera*; Ita quidem, ut Matrimonia ibi præter

Idem iudicandum edicit quoad personas additas Locortu di Barriera.

Tridentini

Et Incolas
Civitatis
Mosæ Tra-
ject.
Domicilia-
rii Provin-
ciarum Fœd.
nubentes in
regionibus
Catholico-
rum, & vi-
ceversa, sub-
sint juri cõ-
muni.

Dat. die 4.
Nov. 1741.

XXXV.

Matrimonia
palam cele-
brari jubet
Ecclesia.

Concilii Tri-
dentini De-
cretum.

Contrarius
usus nimis
frequens.

Tridentini formam, sive inter Hæreticos utrinque, sive inter Catholicos, & Hæreticos inita, valorem suum obtineant, dummodò uterque Conjug ad eandem Copias, sive Legiones pertineat; Et hanc declarationem vult Sanctitas Sua complecti etiam Civitatem Mosæ Trajectensis, à Republica Fœderatorum Ordinum, quamvis non jure domini, sed tantum oppignationis, ut ajunt, nomine possessam.

§. 5. Tandem circa Conjugia, quæ contrahuntur, vel in Regionibus Principum Catholicorum ab iis, qui in Provinciis Fœderatis domicilium habent, vel in Fœderatis Provinciis ab habentibus domicilium in Regionibus Catholicorum Principum, nihil Sanctitas Sua de novo decernendum, aut declarandum esse duxit; volens, ut de iis, juxta canonica Juris communis principia, probataque in similibus casibus aliàs editas à Sacra Congregatione Concilii resolutiones, ubi disputatio contingat, decidatur. Et ita declaravit, statuitque, ac ab omnibus imposterum servari præcepit. Die 4. Novembris 1741.

A. Card. Genili S. C. Concilii Pras.

C. A. Arch. Philippen. Secret.

Matrimonia occulta, quibus, & quomodo sint permittenda, quibusque cautelis celebranda, & in actis describenda: Quomodo consulendum educationi, & indemnitati Proles.

Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Satis vobis compertum esse non dubitamus, Venerabiles Fratres, eam semper fuisse pie Matris Ecclesiæ vigilem curam, ut Sacramentum Matrimonii, Magnum ab Apostolo nuncupatum, publicè, & palam à Fidelibus celebretur. Quod quidem, ut diligentius, quam antea factum fuerat, imposterum ab omnibus observaretur, Sancta Tridentina Synodus, Lateranensis Concilii sub Innocentio III. celebrati vestigiis inherendo, præcepit, ut imposterum, antequam Matrimonium contrahatur, ter à proprio Contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis in Ecclesia inter Missarum solemnias publicè denuntietur; deindeque, nullo legitimo concurrente impedimento, ad illius celebrationem in facie Ecclesiæ, coram Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi, seu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus Testibus præsentibus, ritè procedatur. Voluit etiam eadem Sancta Synodus, apud Parochum diligenter Librum custodiri, in quo Conjugum, & Testium nomina, diesque, & locus Matrimonii describantur.

§. 1. Providæ tamen hujusmodi leges, tantâ auctoritate saluberrimè institutæ, pravâ horum temporum conditione sensim prolabi visæ sunt, & enerves propemodum reddi, ob Matrimonia usu nimis recepta, quæ occultè adeò celebrantur, ut illorum notitia, quantum fieri potest, obliteretur, & in tenebris ignorantia perpetuò jaceat conspulta. In more etenim positum est, illa celebrari nullis præviis factis Denunciationibus, coram solo Parocho, vel alio Sacerdote de ejus licentia, adhiberâ præsentia tantum duorum Testium appositè à Contrahentibus advocatorum, quorum fides nemini illorum est suspecta; remque peragi sæpè extra

Ecclesiam, quandoque etiam intra illam, januis tamen oclusis, vel eo temporis momento, quo semotâ alterius cujusvis præsentia, scientia initi Matrimonii, præter Parochi, Contrahentium, Testiumque personas, alios penitus effugiat.

§. 2. Quantum à Sacramenti dignitate, & ab Ecclesiasticarum legum præscripto occulta hæc Matrimonia, *Conscientiæ* vulgò nuncupata, ut plurimum abhorreant, satis superque conjicere quis poterit, qui mentis aciem ad exitiosos illorum effectus convertat. Hinc enim gravia ortum habent peccata, præsertim verò eorum, qui Divini Judicii interminatione posthabita, priore Uxore, cum qua clam contraxerunt, relicta, cum alia spe futuri Matrimonii decepta, & in turpem secum vivendi licentiam abducta, palam contrahere promittunt. Quorundam verò mentem ita pravæ cupiditates excæcant, ut novum contrahere secretum Matrimonium audeant, post alterum secretò itidem contractum, & nondum prioris Conjugis morte solutum, seseque magno scelere polygamos reddant. Alii etiam eò impudentiæ devenere, ut in hujus magni Sacramenti contemptum, post primas secretò initas, alteras aut publicè, aut privatim nuptias contrahendo, sese audaciùs polygamiâ pariter innodare non perhorrescant. Age verò quàm gravia, quàm nullo pacto ferenda ex his Matrimoniis mala oriantur. Si enim ad quamcumque Matrimonii suspensionem submovendam, Virum seorsim à Muliere vivere contingat, sublata est illico individua vitæ consuetudo, & contemptum est verbum Domini: *Adhærebit Homo Uxori suæ, & erunt duo in carne una*: Sin hæc vitæ consuetudo servetur, nemo est, qui illam criminòsis nonarguat, & utpotè detestabilem, in scandalum materiam non traducat. Neque illata per scandalum dispendia rependit subsecuta celebratio occulti Matrimonii, quod in tenebris delitescit, & ab omnibus ignoratur.

§. 3. Leviora quoque damna non sunt, quæ susceptæ Proli irrogantur. Sæpè enim contingit, illam à Parentibus, & à Matre præsertim amotam, nec piè, nec liberaliter institui; sed incertis fortunæ casibus objectam relinqui; nisi etiam Parentes ipsi, contra naturæ leges, ausu nefario illius vitæ infidiantur. Ubi verò tam immane facinus Parentes deterreat, illosque ad sobolem alendam, instituendamque humanitas ipsa compellat; alia imminet Liberis susceptis ex occulto Matrimonio lugenda Avitarum facultatum, & Bonorum jactura, pro quorum possessione assequenda quamvis clament jura sanguinis, illis tamen careant necesse est, propter occulta Parentum Matrimonia, & ademptam legitimitatis, & Filiationis probationem.

§. 4. Huic etiam malorum origini sunt referenda ipsa quoque secreta Matrimonia contracta à Filiisfamilias contra Patris justè dissentientis voluntatem; ex quibus quàm gravia incommoda exoriri soleant, neminem lateret. Quid plura? Adeò invaluit malitia, ut quandoque in Minoribus Ordinibus constituti Pensiones, & Beneficia, ad Divinum Cultum, & Ecclesiastica munia instituta, etiam post initum clam Matrimonium retinuerint, sibi que de mammona iniquitatis loculos miserimè comparaverint.

§. 5. Desenda hæc igitur potius uberibus lacrymis, quàm latiore calamo explicanda malorum congeries, cum ex hac Apostolica Sedis specula omnes sibi vindicet nostræ vigilantia curas; temperare non possumus, quin Vos ipsos, Venerabiles Fratres, in partem nostræ sollicitudinis evocantes, vestram pietatem, & zelum excitemus ad custodiendas vigilias noctis super Grege Vobis credito, quem luctuosa horum

Mala & peccata inde consequentia.

Proles damnata spiritualia, & temporalia.

Filiorumfamilias, & Clericorum excessus.

Ideo monentur Episcopi, ne facile dispensent à publicationibus.